

[Forsvarsministeren.]

en aktivisering af De Forenede Nationer, idet man har besluttet at lade delegeretforsamlingen få en mere fremtrædende rolle i det øjeblik, sikkerhedsrådet på grund af manglende handleevne i en given situation skulle komme til at stå magtesløst overfor de kritiske tilfælde, der kunne komme til at foreligge. Det er klart, at man fra alle sider, også fra dansk side, må nære det håb, at De Forenede Nationer kan blive det instrument, som det samlede verdensorkester kan spille på både i samdrægtighed og naturligvis helst i harmoni, men sandheden er vel den, at endnu er apparatet for usikkert og for ustabilit til at løse de foreliggende opgaver.

Derfor er vi gledet ind i den tredje fase i efterkrigsudviklingen, den fase, der som bekendt er kendetegnet ved oprettelsen af Atlantpagten, der jo er en pagt knyttet til De Forenede Nationer og oprettet indenfor De Forenede Nationer i henhold til den adgang, der er til at skabe regionale sammenlutninger og til at etablere et kollektivt selvforsvar.

Den forsvarsordning, som jeg har den ære i dag at forelægge for det høje landsting, bygger, som man ved, på det grundlag, Atlantpagtsamarbejdet har skabt. Vi står i dag i et sådant meget omspændende samarbejde med 11 andre frie og demokratiske nationer, som ikke har sat sig til mål gennem de fælles anstrengelser, de gør i øjeblikket, at skabe et krigssystem overfor nogen i verden, men som har sat sig det mere snævre mål at søge at nå en vis balance, også magtmæssigt, under de truende forhold, som vi desværre har oplevet i de senere år. Det, Atlantpagten i så henseende tager sigte på, er overfor det magtmonopol, der hersker i store stater og sammenslutninger øst for jerntæppet, at skabe et fælles europæisk forsvar under indtryk af den risiko, som vi allesammen løber under den spændte internationale situation, men det er altså ikke nogen krigsmæssig organisation. Det er udelukkende en krigsforebyggende og fredsbevarende institution, der her skabt, og i hvilken hvert enkelt land, det store som det lille, i fællesskabets interesse må yde sit bidrag til at skabe den balance i verden, som hidtil har været røkket så stærkt.

Det er ud fra denne følelse af fællesskab, solidaritet overfor de foreliggende fredsopgaver, at Atlantpagten er skabt, og hele det militære planlægningsarbejde, som er foregået i de senere år, og som mere og mere udbygges for hvert år, der går, har jo også gennemløbet forskellige stadier. Man har naturligvis måttet begynde med at foretage

en undersøgelse af alle de problemer, som har forbindelse med forsvaret af de områder, pagten omfatter, og efter foretagelsen af disse undersøgelser har man gennem de organer, i hvilke de forskellige lande, store og små, optræder på lige fod, vedtaget generelle hovedlinier, der såvel militærtpolitisk som strategisk skal være gældende ved forsvarets tilrettelæggelse såvel på kort som på den noget længere sigt.

For overhovedet at gennemføre denne opgave har man naturligvis måttet skabe et realistisk grundlag, det vil sige et grundlag, der bygger på nøgterne opgørelser over de militære styrker, som er fornødne i fællesforsvarets tjeneste, en undersøgelse af både de ønskelige og de mulige fremgangsmåder for at tilvejebringe de fornødne styrker. Endelig har man jo så nu taget det sidste og meget afgørende skridt: oprettelsen af et fælles kommandosystem, som har forgreninger ud til de forskellige regioner, som det vesteuropæiske forsvar omfatter.

Det er klart, som jeg også sagde i det høje folketing, at hele dette internationale fredsforvar er bygget på en vis opgavefordeling mellem de store og de små lande, mellem de europæiske fastlandsnationer og den store nation, der står bag ved det arbejde, der udføres i disse år, nemlig De Forenede Stater.

I betragtning af, at vi i dette forår ved så mange lejligheder har drøftet alle disse problemer, skal jeg ikke gå nærmere ind på enkeltheder i hele det komplekse af spørgsmål, der knytter sig hertil. Det vil være velkendt gennem de forhandlinger, som den høje rigsdag har ført ved andre lejligheder end den, der nu igen byder sig. Jeg skal blot sige, at af de to lovforslag, som nu er til forhandling, drejer det ene sig — organisationsloven — om det, der skal skabe de ydre rammer om selve opbygningen af de danske værn, medens det andet er den såkaldte personelordning. Efter at der nu er gået seks år, og efter at visse af de forudsætninger, som vi hidtil har manglet, er skabt, blandt andet muligheden for materielt at opbygge vore værn gennem det våbenhjælpsprogram, som i sin tid blev startet af De Forenede Stater, har man fundet det rimeligt og naturligt, at vi i Danmark nu selv på rent realistisk basis sætter os de mål, som vi mener vi skylder det fællesskab, vi arbejder i, og som ligger nogenlunde på linie med de forsvarsanstrengelser, som gøres også i andre lande; det sker naturligvis i forøget, meget stærkt forøget tempo og udstrækning i de store lande, der jo også har bedre mulighed for at gøre det, men vi gør det i hvert fald på linie